

Businessplan “Greenport Duin- en Bollenstreek”

Inleiding

In de Nota Ruimte is een vijftal tuinbouwregio's aangewezen als Greenport. De Nota Ruimte typeert een Greenport als een locatie waar productietuinbouw, agribusiness en de daaraan verbonden logistieke en dienstverlenende bedrijvigheid zich heeft geconcentreerd tot een tuinbouwcentrum van nationaal belang, met een stevige positie op de wereldmarkt en internationale concurrentiekracht.

Bij de definiëring van Greenports wordt ook veel gebruik gemaakt van de clustertheorie van de Amerikaanse econoom Michael Porter. Porter noemt clusters belangrijke economische motoren en definieert ze als het geheel van activiteiten van een sector.

Daarnaast stelde de OESO in 1998 dat economische activiteiten, die ontstaan op basis van bodemgesteldheid en klimaat, een bron zijn van duurzame werkgelegenheid omdat ze sociaal sterk verankerd zijn in de samenleving. Overheden doen er verstandig aan zulke clusters te koesteren.

Het tuinbouwcluster bestaat uit:

- veredeling
- vermeerdering
- productie
- veiling
- groothandel
- detailhandel
- toelevering en ondersteuning als bijvoorbeeld: transportondernemingen, scholings- en onderzoeksinstituten, zakelijke dienstverleners en banken.

Kracht van clusters

De kracht van het cluster is gelegen in de van oudsher bestaande formele en informele samenwerkingsverbanden en de sociale infrastructuur binnen het cluster. Daardoor kunnen teeltechnische kennis, ICT-kennis, logistieke kennis en marktkennis snel uitgewisseld worden. Deze kracht en samenhang binnen het cluster is de kritische succesfactor. Aantasting van onderdelen leidt tot afbraak van het gehele economische cluster.

De Greenport in het Westland heeft zich Greenport Zuid-Holland genoemd. De Nota Ruimte noemt drie Greenports in Zuid-Holland; Westland, Duin- en Bollenstreek en Boskoop. Alle drie hebben een eigen karakteristiek. Het ligt voor de hand af te stemmen en samen te werken op landelijk en op provinciaal niveau. Op regionaal niveau worden de belangen door de afzonderlijke Greenport-platforms behartigd. De Greenports binnen Zuid-Holland vormen een coalitie en werken samen.

Greenport Duin- en Bollenstreek

De Greenport Duin- en Bollenstreek onderscheidt zich van de overige aangewezen Greenports.

In de eerste plaats heeft de sector in deze regio een paar bijzondere kenmerken:

- De Greenport bestaat uit twee bedrijfskolommen: de Bollensector en de Sierteeltsector (bloemen en planten). Deze twee bedrijfskolommen hebben zodanige raakvlakken en verbindingen dat ze als samenhangende Greenport worden beschouwd.
- De bolbloemenkolom ligt in het verlengde van de bloembollenkolom; ze versterken elkaar over en weer; een continuïteitsanker volgens diezelfde Porter.
- Daarnaast is er een sterke differentiatie in bedrijfstypen.
- Er wordt zowel onder glas als in de open grond geteeld.
- Men is veelal gespecialiseerd in nicheproducten, hetgeen belangrijk voor innovatie is.

Een tweede onderscheid wordt gevormd door de specifieke streekgebondenheid. Het bloembollencluster is van oudsher in de regio gevestigd en vormt door unieke bodem- en klimaatcondities (een tweede continuïteitsanker volgens Porter) de bakermat voor de succesvolle internationale positie van Nederlandse bloembollensector.

Hierdoor kent de streek een sterk en uniek voorjaarstoerisme, met een forse uitstraling en spin-off naar de hele Randstad, met de Internationale Bloemententoonstelling Keukenhof als hoogtepunt.

De Greenport Duin- en Bollenstreek beslaat het gebied tussen Haarlem, Leiden en Den Haag.

Samengevat is de Greenport Duin- en Bollenstreek een vitale economische sierteeltcluster in een vitaal en aantrekkelijk landschap, met grote aantrekkingskracht voor de toeristen.

Doelstelling

De sierteeltsector kent verschillende brancheorganisaties in de onderdelen van de bedrijfskolom, met van oudsher de productiesector en de veilingen als dominante partijen. De laatste decennia is de positie van de handel steeds sterker geworden, de regio is het wereldhandelscentrum van de bloembollenhandel, en ook de bloemenhandel is sterk vertegenwoordigd. Deze ontwikkeling is echter in veel discussies onderbelicht gebleven.

Het is interessant te vermelden dat door recent Brits historisch onderzoek is aangetoond dat naast de ideale factoren als klimaat en bodem, het met name de Hollandse handelsgeest is geweest die de bloembollenproductie hier tot een wereldsucces heeft gemaakt!

Het wordt echter steeds belangrijker de verticale samenwerking van de brancheorganisaties in de bedrijfskolom op het gebied van de belangenbehartiging te versterken en een netwerk voor interactie onder meer met de overheid te bieden.

Het gaat dus om het bundelen van de krachten van de belangenorganisaties in de twee bedrijfskolommen, die samen de Greenport Duin- en Bollenstreek vormen, met als doel:

1. Greenport Duin- en Bollenstreek inzichtelijk maken en helder en duidelijk op kaart zetten.
2. Integraal behartigen van de belangen van de ondernemingen en instellingen die onderdeel zijn van de Greenport.
3. Coalities vormen met andere economische clusters.
4. Eenduidige gesprekspartner zijn voor overheden en andere instanties.

Inzet van Greenport Duin- en Bollenstreek

De inzet van Greenport Duin- en Bollenstreek richt zich op de volgende aandachtsvelden:

- 1 Economische positie: Het duiden van de economische betekenis en belang van Greenport, de samenhang in de bedrijfskolom, het belang van de streek en de spin-off naar het toerisme. Een start is gemaakt door middel van de brochure van Hou het Bloeiend 'Een vitale economie in een vitaal landschap' en de brochure 'Greenport Rijnland: beweging en bloei'.
- 2 Claimen van ambtelijke en bestuurlijke aandacht voor de Greenport bij overheden.
- 3 Maatschappelijk verantwoord ondernemen: de Greenport zet actief in op landschappelijke inpassing van activiteiten, meervoudig ruimtegebruik, milieubewust en sociaal verantwoord ondernemen.
- 4 Ondernemingsklimaat: verminderen van belemmerende regelgeving.
- 5 Ruimtelijke ordening:
 - Minimaal in stand houden van huidig productieareaal;
 - Duurzame glastuinbouw geconcentreerd in Rijnsburg en Valkenburg en de Rooversbroekpolder in Lisse;
 - Helderheid in ruimtelijke ordening;
 - Handhaving bestemmingsplannen;
 - Gezien de verwevenheid met de greenport ontwikkelingsruimte bieden aan de in de streek gevestigde bedrijven;
 - Geen grootschalige woningbouw;
 - Een vitale economie in een vitaal landschap.
- 6 Verkeersinfrastructuur: adequate ontsluiting van de Greenport door:
 - Spoedige aanleg van de Rijnlandroute;
 - Verbetering van de N206;
 - Aandacht voor de ontsluiting richting Noord-Holland;
 - Knooppunt N207-N208;
 - Oost - west ontsluiting in noordelijke Bollenstreek verbeteren;
 - Verbetering verbinding Noordwijk-Voorhout op A44;
 - Aanleg RijnGouweLijn.
- 7 Onderwijs: beter afstemming tussen aanbod en vraag vanuit de arbeidsmarkt. Opleidingen moeten beter aansluiten op de praktijk.

Mogelijke partners in Greenport Duin- en Bollenstreek

De organisaties die deel kunnen uitmaken van Greenport Duin- en Bollenstreek zijn branche- en belangenverenigingen, onderwijs en onderzoekinstellingen, veilingen en banken:

1. Plantum NL: Brancheorganisatie voor bedrijven actief in de sector plantaardig uitgangsmateriaal.
2. Praktijkonderzoek Plant en Omgeving: maakt deel uit van Wageningen UR en integreert kennis tot direct toepasbare oplossingen voor groene ketens. Het onderzoek richt zich op duurzame bedrijfssystemen, kwaliteitsmanagement in de keten, teeltsturing, plantgezondheid, efficiënte

- benutting van hulpbronnen en inrichting van groene ruimte. PPO is daarmee de schakel tussen praktijk en wetenschap.
3. De Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB) is een branchevereniging voor de bloembollensector, die in 1860 werd opgericht. De vereniging kent een landelijke organisatie, waarbinnen regionale kringen en afdelingen actief zijn. De voornaamste activiteiten van de vereniging zijn collectieve belangenbehartiging, kennis- en informatievoorziening en dienstverlening.
 4. De Land- en Tuinbouworganisatie Noord is een organisatie van boeren en tuinders die opkomt voor individuele en collectieve belangen van agrarische ondernemers in Noord- en West-Nederland. LTO Duin- en Bollenstreek is vertegenwoordiger in deze Greenport.
 5. FloraHolland is marktleider in de afzet van sierteeltproducten, met vijf vestigingen dichtbij de belangrijkste Nederlandse productie- en afzetgebieden en een sterk Bemiddelingsbureau dat in alle vestigingen actief is. De Rijnsburgse vestiging speelt een aanzienlijke rol in de Greenport Duin- en Bollenstreek.
 6. De Coöperatieve Nederlandse Bloembollencentrale CNB b.a. houdt zich bezig met de bemiddeling van bloembollen en -knollen, vaste planten, rozen, boomkwekerijproducten, bloembollen op pot en bloemen.
 7. Hobaho is een specialist in bemiddelen en veilen van bloembollen, knollen en vaste planten.
 8. De Koninklijke Bond voor de Groothandel in Bloembollen en Boomkwekerijproducten behartigt de nationale en internationale belangen van aangesloten handelaren in bloembollen en boomkwekerijproducten.
 9. De Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijproducten behartigt de belangen van de ruim 350 aangesloten groothandelaren in bloemkwekerijproducten
 10. De Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rijnland.
 11. De Vereniging Bedrijfsleven Duin- en Bollenstreek behartigt de belangen van de plaatselijke ondernemersverenigingen in de regio.
 12. Het Platform Toerisme en Recreatie behartigt de belangen van onder meer de VVV Holland Rijnland, Keukenhof, Koninklijke Horeca Nederland en Recron Zuid-Holland.
 13. De Verenigde Sierteeltvervoerders (VSV) vormen onder de vlag van TLN een afzonderlijke vereniging die de belangen van de gespecialiseerde transportbedrijven in het collectieve sierteeltvervoer behartigt.
 14. Financiële instelling(en): banken in de regio hebben veel kennis en contacten in de sierteeltsector, maar ook andere financiële instellingen zijn mogelijk.
 15. Het Wellant College, met vestigingen in de gehele Randstad, verzorgt 'groen' onderwijs op VMBO- en MBO-niveau en daarnaast diverse cursussen en praktijktrainingen.

Organisatiestructuur

Greenport is geen organisatie op zich, maar een economisch begrip, vergelijkbaar met de mainports Rotterdam, Amsterdam en de luchthaven Schiphol. Er is grote behoefte aan samenwerking binnen de Greenport en het uitdragen ervan. Naar analogie van de Greenport in het Westland kan dit plaatsvinden in de vorm van een netwerkorganisatie, het Platform Greenport Duin- en Bollenstreek.

Daarbij zal het Platform Greenport Duin- en Bollenstreek een puur private partij zijn. En dus zal zij ook als zodanig functioneren en worden samengesteld. Het platform is het aanspreekpunt voor de verschillende overheden en werkt in projecten samen met de overheid.

De activiteiten van het Platform Greenport zijn primair gericht op een vitale economie in een vitaal landschap, rekening houdend met landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Daarmee passen deze activiteiten binnen de bredere doelstellingen van de Stichting Hou het Bloeiend.

Alle partners in Greenport Duin -en Bollenstreek zijn vertegenwoordigd op directie- of bestuursniveau. Het platform komt onder leiding van het bestuur van Hou het Bloeiend ongeveer 6 keer per jaar bij elkaar. Hier wordt informatie gedeeld en de strategie voor het uitvoeren van de doelstellingen uitgezet. Daarnaast worden voor de beeldvorming regelmatig sprekers uitgenodigd voor relevante presentaties en is het onderhouden van het netwerk van groot belang.

Relatie met de Stichting Hou het Bloeiend

Op dit moment behartigt de Stichting Duin- en Bollenstreek Hou het Bloeiend de belangen van de bollen- en bloementeelt, de handel, de veilingen, economie, toerisme, landschap, cultuurhistorie etc.

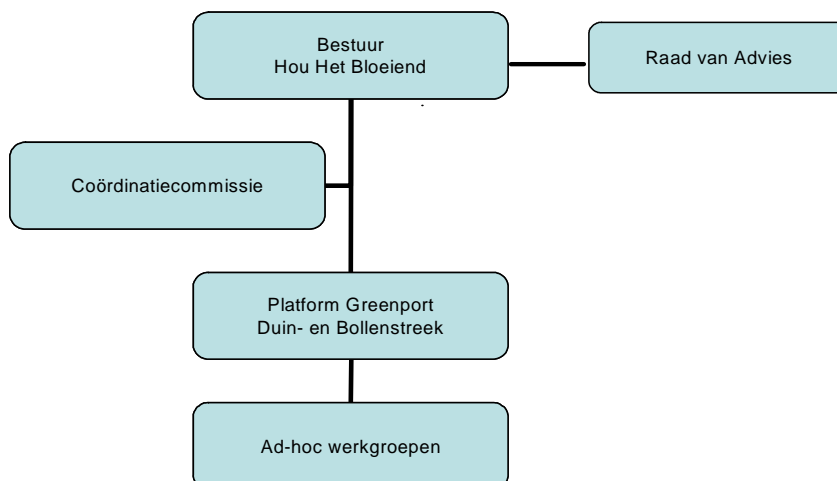
De ambities van onze Stichting zijn verwoord in de in januari 2005 gepresenteerde brochure "Een vitale economie in een vitaal landschap". De vijf economische clusters van de streek dragen gezamenlijk Hou het Bloeiend en vormen het bestuur van de Stichting. Deze vijf clusters zijn allen ook economisch betrokken bij, en daarmee partner van de Greenport Duin- en Bollenstreek.

Teneinde onnodige dubbeling van activiteiten te voorkomen, wordt het Platform Greenport als netwerkorganisatie binnen de structuur van Hou het Bloeiend opgenomen. Concreet betekent dit dat het Platform Greenport organisatorisch onder het bestuur van de Stichting Hou het Bloeiend wordt geplaatst. Het *bestuur* van Hou het Bloeiend coördineert en stuurt alle werkzaamheden, bepaalt het beleid en is verantwoordelijk voor de externe communicatie en presentatie van het Platform Greenport. De voorzitter van het Platform, d.w.z. de voorzitter van Hou het Bloeiend is het boegbeeld en de vertegenwoordiger van de Greenport en de verbinding naar andere Greenports. Onder verantwoordelijkheid van het bestuur (c.q. de vijf clusters) van Hou het Bloeiend functioneert een *coördinatiecommissie* voor de (professionele) ondersteuning van het platform. De leden van die commissie komen voort uit de dragende organisaties. Het platform kan *werkgroepen* benoemen, die ad hoc onderwerpen uit de aandachtsvelden nader uitwerken of deelnemen in projecten, bijvoorbeeld met de overheid.

De *Raad van Advies* is het maatschappelijk klankbord en het adviesorgaan voor het bestuur van de Stichting Hou Het Bloeiend, vanuit de brede doelstellingen van de stichting. Op basis van dit profiel zijn en worden leden uitgenodigd lid te worden van de Raad. Veel partners in het Platform Greenport zijn al lid van de Raad van Advies van Hou het Bloeiend. Deze leden zullen worden verzocht plaats te nemen in het Platform.

Organigram

Qua organigram ontstaat nu het volgende beeld:

Activiteiten

De activiteiten van de Greenport Duin- en Bollenstreek bestaan uit:

1. Visie- en Strategievorming

Visievorming: Dit houdt in dat het platform gezamenlijke standpunten ontwikkelt met betrekking tot de genoemde aandachtsvelden. Ook op punten waarin niet alle partijen dezelfde visie hebben, zullen de diverse standpunten helder moeten worden gemaakt. Op deze manier is het duidelijk wat de dragende partijen uitdragen en zal er zoveel mogelijk sprake zijn van gelijkgestemde geluiden.

Strategievorming: Naast de visie zal een strategie opgesteld moeten worden over hoe de boodschappen bij de juiste personen en organisaties gebracht worden.

2. Intern overleg en coördinatie

Visie- en strategievorming zijn voortdurende processen die regelmatig overleg vereisen.

3. Belangenbehartiging en boodschappen overbrengen

Diverse contacten om netwerk op te bouwen en de boodschap over te brengen (als brieven, werkbezoeken, conferenties, excursies enz.)

4. Dienstverlening

Dit behelst ondersteuning van de dragende partijen bij organisatie en communicatie van activiteiten in het kader van Greenport Duin- en Bollenstreek (vergadersverslagen, organisatie van bijeenkomsten, verzorgen van presentaties e.d.)

Middelen

Het Platform Greenport werkt met beperkte middelen en vooral met de inzet van de partners en de medewerkers in de bedrijven. Streven is zo laag mogelijke kosten. Vergaderfaciliteiten en dergelijke worden zonder kosten door de partners beschikbaar gesteld. Niettemin zullen er financiële middelen nodig zijn.

Er zal sprake zijn van private financiering. Op projectbasis wordt samengewerkt met andere partijen en overheden. Voor deze projecten kan ook sprake zijn van overheidssubsidies.

Overleg en samenwerking met de overheid

De overheid heeft behoefte aan eenduidige gesprekspartners. Aangezien de Greenport Duin- en Bollenstreek organisatorisch onderdeel is van Hou het Bloeiend, blijft het bestuur van deze Stichting de gesprekspartner voor de overheid.

De Greenport Duin- en Bollenstreek is verantwoordelijk voor de behartiging van de belangen vanuit de (gehele) private sector en is daarmee een private partij. Er is echter een duidelijke noodzaak om tot heldere en effectieve samenwerking met de overheid te komen en dat in de structuur te borgen, met respect voor de wederzijdse belangen.

Vanuit de taakstelling die de overheid heeft vanuit de Nota Ruimte, moeten ook afspraken worden gemaakt op welke wijze de overheid de Greenport gaat faciliteren met het haar beschikbare instrumentarium. Een belangrijk actiepunt is om op korte termijn samen met de overheid te bepalen welk overheidsorgaan de gesprekspartner wordt van de Greenport en de structuur van het overleg en samenwerking vast te stellen.

Naamgeving

Om aansluiting te houden bij het nationale begrip "greenport" wordt gekozen voor de werknaam "Greenport Duin- en Bollenstreek". Vanwege het feit dat de Greenport onder verantwoordelijkheid van de Stichting Hou het Bloeiend zal functioneren en vanwege de verworven (positieve) naamsbekendheid van Hou het Bloeiend, zal in publieksuitingen gekozen worden voor de naam "Greenport Duin- en Bollenstreek, een activiteit van de Stichting Hou het Bloeiend"

Actieplan 2005

Organisatie

1. Oprichten Platform Greenport Duin- en Bollenstreek, instellen coördinatieteam;
2. Met de overheid vaststellen van een structuur voor overleg en samenwerking;
3. Organiseren startbijeenkomst in mei 2005;
4. Werven van budget;
5. Samenwerking en verbindingen organiseren met Greenport Zuid-Holland en Greenport Boskoop.

Visie- en Strategievorming

1. Uitwerken van visie op aandachtsvelden
2. Strategie: Formuleren specifieke doelgroepen en wijze van benaderen.

Externe contacten

1. Greenport Duin- en Bollenstreek presenteren aan regionale en provinciale overheden
2. Greenport Duin- en Bollenstreek en in het bijzonder de Voorzitter voorstellen als aanspreekpunt van de sierteeltsector in de Duin- en Bollenstreek.

De Stichting Hou het Bloeiend wordt gedragen, bestuurd en gefinancierd door organisaties uit vijf economische cluster van de streek, te weten:

- de teelt in bollen, bloemen en vaste planten, vertegenwoordigd door KAVB en LTO Noord
- handel in sierteeltproducten, vertegenwoordigd door de KBGBB
- de veilingen, vertegenwoordigd door FloraHolland, CNB en Hobaho
- het bedrijfsleven, vertegenwoordigd door KvK Rijnland en VBDB
- toerisme en recreatie, vertegenwoordigd door VVV Holland Rijnland, Keukenhof Lisse, KHN en Recron Zuid-Holland

Stichting Duin- en Bollenstreek Hou het Bloeiend
Postbus 185, 2160 AB Lisse
telefoon 06 20.44.34.22 OF 071-525.05.00
e-mail: info@houhetbloeiend.nl
www.houhetbloeiend.nl